a német postaigazgatás teljes személyzetét, teljesítményének, javadalmazásának és az üzem lehető legkedvezőbb vitelének szempontjából az üzem által megkívánt legalkalmasabb helyre ossza be, hogyha megnyilvánulna vele szemben a teljes bizalom és annak belátása, hogy alapos szakismeretei folytán az üzemet a legjobban csak ő tudja vezetni és hogyha az előzők folyományakép gazdasági és tarifapolitikájában szabad kezet kapna, akkor német tudással, német szorgalommal, német kötelességtudással és német becsületességgel az állami üzem keretén belül is oly teljesítményeket lehetne elérni, amelyek az amerikai magángazdaságok teljesítményei mögött semmivel sem maradnának el. Nem vagyok azonban annyira optimista, hogy tekintetbe véve súlyos politikai és gazdasági helyzetünket, ennek az ideális állapotnak a bekövetkezését belátható időn belül el tudnám képzelni. A javítási lehetőségek vizsgálatánál és mérlegelésénél pedig nem szabad szem elől téveszteni, hogy vesztegetni való időnk nincs. Ránk nézve létkérdés, hogy a gazdasági élet minden vonatkozásában az amerikaiak javára mutatkozó előnyt mielőbb kiküszöböljük. Ehhez azonban szükséges, hogy még az állami gazdaság feladatait, ezen feladatok megoldását is, a lehető leggyorsabban racionalizáljuk. E küzdelemben — ebben a viszonyok összes ismerői egy véleményen vannak — amreikai módszerek alkalmazása nélkül nem fogunk boldogulni. Fogjunk tehát az amerikaiak példáját követve, a jövőbe vetett tekintettel, kimeríthetetlen munkaenergiával, az elérendő eredményt illető vasakarattal és a fejlődésbe vetett törhetetlen hittel a nagy munkához.

A debreceni 1. sz. postahivatal új multiplex-táviró váltója.

Irta: Dr. LŐRINCZY GÁBOR m. kir. postatitkár.

(Folytatás.)

3. Két vezeték közvetlen összekötése.

Ha a hívó hivatal a debreceni kezelő jelentkezésekor azt kéri, hogy egy másik vezetékbe kapcsolt hivatallal, illetőleg e másik vezetékkel közvetlen levelezésre kösse össze, a munkahely kezelője a 2. pont 1. bekezdésében már ismertetett módon meggyőződik arról, hogy a kért vezeték szabad-e s ha igen, akkor a kérdődugaszt a hívó vezeték dugaszkapcsolójából (hüvelyéből) kihúzza és az átmenő zsinórpárok egyikével a két vezetéket összeköti. Két vezeték közvetlen összekötését — a multiplikáció révén — bármelyik kezelő bármely munkahelyen végezheti.

Az összekötés pillanatában a két vezeték optikai jelzője minden munkahelyen foglaltságot (pirosat) mutat.

A munkahely kezelője a lehallgató kulcs segélyével a levelezést megfigyelheti.

A levelezés befejezésével a munkát befejező hivatal kezelője 5 másodpercig tartó billentyűlenyomással bontási jelet ad, mire a vég-

jelző lámpa kigyullad. A munkahely kezelője akkor az összeköttetést bontja s erre a két vezeték optikai jelzője mindenik munkahelyen szabadot (feketét) mutat.

Ennél a munkaszakasznál a külső vonal áramköre ugyanaz, mint a bejövő hívásnál. A belső vonal áramköre (l. a 3. és 4. ábrát) a következő:

Telep—Morse-jelfogó horgonya—„b" csúcs—dugaszkapcsoló 4. rugója—az átmenő zsinórpár belső dugaszának „T" kontaktusa —az átmenőzsinórpár dugaszának GY 2. kontaktusa—dugaszkapcsoló 1. rugója—HVJ jelfogó tekercse—dugaszkapcsoló 2. rugója—GY 1. kontaktusa—RJ 2. jelfogó tekercse—RJ. 1. jelfogó nyugalmi kontaktusa—DTJ jelfogó tekercse—lehallgató kulcs—föld.

A hívott vonal HVJ jelfogójának játéka folytán a vonalra a jelek ütemének megfelelő áram-impulzusok mennek ki.

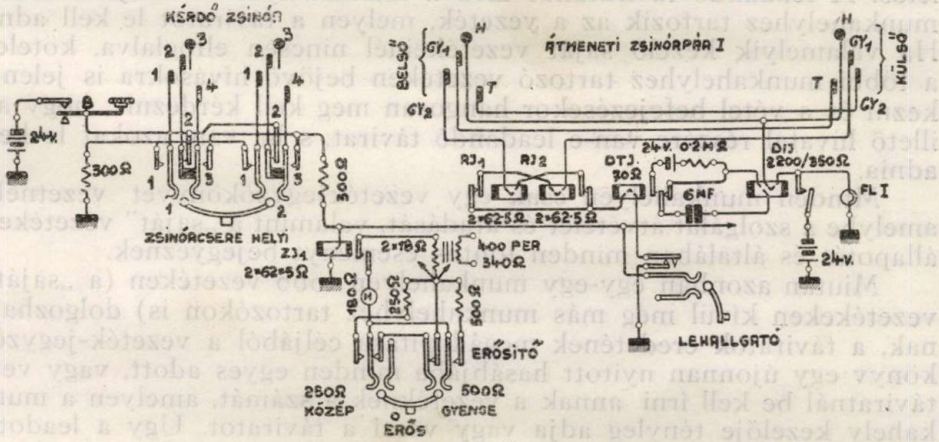

3. ábra. Zsinórvezeték.

Hogy a hívott vonalon beálló áram-szünetek — bejövő jelek módjára — a hívó vonalra vissza ne hassanak, szükségessé válik az RJ jelfogók bekapcsolása, melyek a visszahatást az áramkör megszakítása révén megakadályozzák.

A lehallgató kulcs átállításával ZJ jelfogót kapcsolhatjuk rá az átmenő zsinórpárra, mellyel az átmenő levelezés megfigyelhető.

A levelezés végén adott végjel (5 másodpercig tartó billentyűlenyomás) alatt DTJ jelfogó meghúz és kontaktusának áramkörébe iktatott 6 MF-os kondenzátort a híváshoz hasonló módon feltölti. A hívójel befejeztével a kondenzátor kisül és a kisütő áram hatása alatt a DIJ meghúz, zárja az önmagát tartó áramkört és az FL végjelzőlámpa áramkörét:

Tartó áramkör:

Telep—DIJ munkakontaktusa—DIJ tekercse—átmenő zsinórpár H. kontaktusa—dugaszkapcsoló 3. rugója—föld.

FL végjelzőlámpa áramköre:

Telep—DIJ kontaktusa—FLI—föld.

Két vezetéknek levelezés céljából való közvetlen összeköttetését a Miniszter úr egyelőre nem engedélyezte. Erre majd csak akkor kerülhet sor, ha a váltó kezelését a személyzet teljesen elsajátítja.

Állandó áramú külső vonal esetén a Morse-jelfogó „b" csúcsát, dolgozó áramnál „a" csúcsát kell bekötni. Ha a külső vonal rendszerében egyik rendszerről a másikra térünk át, a Morse-jelfogó csúcsait fel kell cserélni. Továbbá átkötendő a HVJ jelfogó két érintkezője is; ez utóbbi átkötés egy, a Morse-jelfogók mögött, a szekrény belsejében elhelyezett kettős karnak, csavarjai meglazítása után való átállításával történik.

4. *A vezetékek ellátása.*

Mindenik munkahely kezelője elsősorban a munkahelyére beosztott és fehér hívólámpákkal felszerelt saját vezetékek ellátásáért felelős. A leadandó táviratokat arra a munkahelyre irányítják, amely munkahelyhez tartozik az a vezeték, melyen a táviratot le kell adni. Ha valamelyik kezelő saját vezetékeinél nincsen elfoglalva, köteles a többi munkahelyhez tartozó vezetéken bejövő hívásokra is jelentkezni és a vétel befejezésekor hangosan meg kell kérdeznie, hogy az illető hivatal részére van-e leadandó távirat, s ha van, azokat le kell adnia.

Minden munkahelyen csak egy vezetékjegyzőkönyvet vezetnek, amelybe a szolgálat átvételét és átadását, valamint a „saját" vezetékek állapotát és általában minden fontos eseményt bejegyeznek.

Miután azonban egy-egy munkahelyen több vezetéken (a „saját" vezetékeken kívül még más munkahelyhez tartozókon is) dolgozhatnak, a táviratok eredetének megállapítása céljából a vezeték-jegyzőkönyv egy újonnan nyitott hasábjába minden egyes adott, vagy vett táviratnál be kell írni annak a vezetéknek a számát, amelyen a munkahely kezelője tényleg adja vagy veszi a táviratot. Ugy a leadott, mint a vett táviratokra, a továbbításra, illetőleg a vételre vonatkozó bejegyzéseknél, a munkahely és a vezeték számát tört alakban írják be.

Munkatorlódás esetén 4 Morse-géppel ugyanannyi kisegítő munkahely áll rendelkezésre, amelyekre az átmenő zsinórpárok segélyével bármely munkahely kezelője bármelyik vezetéket rákapcsolhatja.

A váltó egy-két olyan kisebb hibától eltekintve, — *amelyek a később készítendő váltóknál feltétlenül kiküszöbölendők*, — a célnak megfelelő. Fentemlített hibái, hogy a munkaasztal kissé széles, ennélfogva a kezelő a Morse-jelfogókat ülő helyzetben kényelmesen nem szabályozhatja, továbbá, hogy az asztallap aljának fiókszerű kiképzése nagyon mélyen fekszik s emiatt a kezelő a szabályozható szék ülőkéjét nem emelheti fel az íráshoz megkívánt magasságig.

Az új rendszerre az áttérés 3 nap alatt simán, minden zökkenés nélkül történt. A kezelőszemélyzet — minthogy a fonikus vételben előzően már megfelelően kiképeztük — aránylag könnyen megbirkózott a kezdet nehézségeivel s minden reményünk meglehet arra, hogy a távirószolgálat javítása érdekében létesített eme berendezés megfelel a hozzáfűzött várakozásnak.